

Projekt

UCHWAŁA Nr RADY MIEJSKIEJ W SOBÓTCE z dnia 28 grudnia 2017 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2018

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r poz. 1875 i poz. 2232) oraz art. 10 ust. 1,3,4 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 i poz. 1458)

**Rada Miejska w Sobótce,
uchwała co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2018**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXVIII/209/16 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2017.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 dla Gminy Sobótka

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 dla Gminy Sobótka określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania te obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii;

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizuje się w szczególności przez:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Zgodnie z powyższym gmina ma możliwość przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki uzależnień.

Podstawowymi celami Programu jest:

- ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Sobótka,
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie uzależnieniom poprzez redukcję dostępności do substancji narkotycznych, zwłaszcza przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym,
- wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin,
- wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem używania substancji psychoaktywnych,
- współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii,
- organizowanie alternatywnych miejsc i form twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 dla Gminy Sobótka został przygotowany w oparciu o:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie i Mieście Sobótka na lata 2014 – 2018;
- Raport z ogólnopolskich badań ESPAD 2015

Polityka rozwiązywania problemów narkotykowych na terenie Gminy Sobótka prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie i stanowi rozszerzenie oraz kontynuację działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii z lat poprzednich.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIENIA OD NARKOTYKÓW

Zjawisko narkomanii

Zjawisko nadużywania środków psychoaktywnych i uzależnienia od nich stało się w drugiej połowie XX wieku problemem społecznym. Narkomania stała się stopniowo problemem medycznym, społecznym i kulturowym. Dziś spostrzegana jest jako jednostka chorobowa o złożonym charakterze. W narkomanii, w odróżnieniu od choroby alkoholowej, prócz uzależnienia fizycznego oraz psychicznego, występuje także uzależnienie społeczne.

Problem używania narkotyków jest dodatkowo złożony pod względem prawnym, gdyż są one nielegalne. Używanie narkotyków jest nielegalne i często ukrywane, trudno jest zatem ocenić rozmiar występowania tego zjawiska oraz związanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Najpełniejsze informacje dotyczące ilości osób uzależnionych od narkotyków posiadają instytucje zajmujące się problemem narkomanii. Bardzo trudna jest ocena rzeczywistego zasięgu zjawiska używania narkotyków przez młodzież. Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania, jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Narkotyki stały się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce.

Aby zmniejszyć rozpowszechnienie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i innych środków zastępczych wśród młodych ludzi, konieczne jest wdrożenie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości młodzieży i rodzin, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych chroniących przed używaniem narkotyków. Konieczne, są także kompleksowe działania profilaktyczne obejmujące całe rodziny. Zintegrowane działania muszą być adresowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i do rodziców oraz nauczycieli. Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia rozumianego całościowo, które obejmują wymiary: fizyczny, psychiczny, społeczny, duchowy i publiczny. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Używanie narkotyków przez młodzież szkolną w Polsce opisane zostało w raporcie pn. „Używanie narkotyków i alkoholu przez młodzież szkolną Raport z badania ESPAD 2015”. Badania zrealizowano w 729 klasach gimnazjalnych oraz w 724 klasach szkół ponadgimnazjalnych. W gimnazjach zebrano 12 764 ankiety, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 13 218 ankiet.

Przedstawiona została w nim następująca charakterystyka zjawiska:

1. najbardziej rozpowszechnionymi substancjami psychoaktywnymi wśród młodzieży są marihuana i haszysz (33,5% uczniów trzecich klas gimnazjum i 50,4% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych), na drugim miejscu znalazły się leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (ponad 15% w obu grupach), w dalszej kolejności uczniowie drugich klas gimnazjum wskazują: substancje wziewne (8,9%),

leki przeciwbólowe w celu odurzania się (7,8%), amfetaminę (7,7%), alkohol razem z tabletkami (7%) oraz kokainę (5,2%), natomiast uczniowie drugich klas szkół ponadgimnazjalnych wymieniają: amfetaminę (10,4%), LSD lub inne halucynogeny (6,8%), alkohol razem z tabletkami (6,8%), substancje wziewne (6,5%) oraz leki przeciwbólowe w celu odurzania się (5,8%),

2. uczniowie gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych oceniają, że najłatwiej zdobyć leki uspokajające i nasenne, dopalacze oraz marihuanę lub haszysz,
3. zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie jest związane z negatywnym następstwem; brak jakichkolwiek negatywnych skutków wynikających z używania substancji był częściej dostrzegany przez uczniów z trzecich klas szkół gimnazjalnych niż przez uczniów z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych,
4. według uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych, najmniej ryzykownym jest eksperymentowanie z marihuaną lub haszyszem (próbują jeden raz lub palą od czasu do czasu) oraz używanie dopalaczy od czasu do czasu, z kolei jako bardzo ryzykowne uznali regularne używanie amfetaminy i dopalaczy, natomiast uczniowie drugich klas szkół ponadgimnazjalnych najczęściej nie dostrzegają ryzyka w przypadku eksperymentowania z przetworami konopi, a za obarczone dużym ryzykiem powstania szkód, podobnie jak w grupie młodszej, zostało uznane regularne używanie amfetaminy i dopalaczy oraz ekstazy,
5. chłopcy częściej deklarują próby używania wszystkich substancji poza dwoma grupami leków – uspokajającymi i nasennymi oraz przeciwbólowymi przyjmowanymi w celu odurzania się, eksperymentowanie z lekami uspokajającymi i nasennymi znacznie bardziej rozpowszechnione jest wśród dziewcząt.

Narastającym problemem u coraz młodszych osób stają się tzw. dopalacze. W Polsce problem dopalaczy zaczął narastać w ostatnich latach. Rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. Wiedza na temat dopalaczy jest niepełna, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak i społeczno – kulturowym. Brak precyzyjnej naukowej definicji „dopalaczy”. Ogólnie określane są one jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne o niezidentyfikowanym składzie. Niektóre z nich są pochodzenia roślinnego, inne – syntetycznego. Z używaniem dopalaczy wiąże się wiele zagrożeń. Są to nowe, nieprzebadane substancje przyjmowane wedle nowych niezdiagnozowanych wzorów konsumpcji. W efekcie brak doświadczeń z tymi substancjami u użytkowników zwiększa

ryzyko powikłań. W przypadku niektórych substancji można przypuszczać, że są bardziej niebezpieczne niż ich nielegalne odpowiedniki, inne mogą się okazać całkiem niegroźne. Szpitale odnotowywały liczne przypadki zatrucia, w tym śmiertelnych. Zgłaszały też trudności w niesieniu pomocy osobom, które przedawkowały dopalacze ze względu na trudny do określenia obraz toksykologiczny.

Wśród młodzieży zainteresowanie dopalaczami kształtuje się następująco

(Raport z badań ESPAD 2015):

- 1) do odwiedzenia sklepu z dopalaczami kiedykolwiek przyznało się 10,2% gimnazjalistów i 11,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 2) do używania dopalaczy kiedykolwiek w życiu przyznało się 12,5% gimnazjalistów i 13,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 3) najpowszechniejszą formą dopalaczy używaną przez uczniów trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych były mieszanki ziołowe do palenia – co dziesiąty uczeń używał dopalaczy w ten sposób; mniejszym powodzeniem cieszyły się substancje w postaci proszku, kryształków lub tabletek.

III.ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE SOBÓTKA.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu z Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 dostosowane są do aktualnych potrzeb lokalnych, skierowane do wszystkich mieszkańców Gminy. Należą do nich:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych:

- a) - współpraca z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień w zakresie leczenia, rehabilitacji osób uzależnionych od narkotyków, współuzależnionych;
- współpraca z Punktem Konsultacyjnym (współfinansowanie zatrudnienia psychologa, terapeuty),
- współpraca z Policją, Prokuraturą, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- b) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- c) dyżury specjalisty terapii uzależnień od narkotyków w Punkcie Konsultacyjnym;

d) doposażenie Punktu Konsultacyjnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce w podstawowe materiały biurowe, ulotki i broszurki informacyjno-edukacyjne z zakresu narkomanii;

e) szkolenia specjalistów - organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów zwiększających kompetencje w zakresie przeciwdziałania narkomanii, pomocy psychologiczno – medycznej, pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej:

- prowadzenie poradnictwa dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie przyczyn sięgania po narkotyki oraz ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych używania narkotyków;

- szkolenia przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem uzależnień i przemocy domowej;

- dofinansowanie dyżurów prawnika w Punkcie Konsultacyjnym;

- prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki narkotykowej poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (broszur, ulotek), cykliczne zamieszczanie artykułów na łamach lokalnej gazety, zakup specjalistycznych opracowań i czasopism;

- współpraca z Komisariatem Policji, Ośrodkiem Zdrowia, w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych/ działania w zakresie edukacji i profilaktyki w szkołach zmierzające do uświadomienia skutków zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych skierowane do uczniów i ich rodziców;

- realizacja autorskich programów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom;

- zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych do realizacji programów profilaktycznych i profilaktyki środowiskowej;

- upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej tj. plakaty, ulotki, broszury;

- udział w Ogólnopolskich Kampaniach Społecznych;

- promowanie i organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii (prelekcje, pogadanki, warsztaty, konkursy, spektakle, itp.);
- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych;
- szkolenia przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem narkomanii;
- podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sobótce oraz Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz związane z tym koszty udziału i dojazdu.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- dofinansowanie realizacji programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;
- dofinansowanie realizacji programu profilaktyczno – terapeutycznego, edukacyjnego podczas zorganizowanych form wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- wspieranie edukacyjno – informacyjne, materialne podmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania narkomanii;
- wspieranie i inicjowanie działań związanych z patrolowaniem szkół, gimnazjów, i okolic przyszkolnych oraz lokali gastronomicznych, pod kątem nielegalnej dystrybucji narkotyków.

IV. WARUNKI REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2018 DLA GMINY SOBÓTKA

1. Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobótce.
2. W realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie **13.850 zł**.

Ponadto Program może być finansowany ze środków przeznaczonych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, w tym ze środków unijnych.